

Saturs

II *Informācija*

EIROPAS SAVIENĪBAS IESTĀŽU UN STRUKTŪRU SNIEGTI PAZIŅOJUMI

Eiropas Komisija

2014/C 147/01	Lietas ierosināšana (Lieta M.7000 – <i>Liberty Global / Ziggo</i>) ⁽¹⁾	1
2014/C 147/02	Iebildumu necelšana pret paziņoto koncentrāciju (Lieta M.7145 – <i>Veolia Environnement / Dalkia International</i>) ⁽¹⁾	2

IV *Paziņojumi*

EIROPAS SAVIENĪBAS IESTĀŽU UN STRUKTŪRU SNIEGTI PAZIŅOJUMI

Eiropas Komisija

2014/C 147/03	Euro maiņas kurss	3
2014/C 147/04	Atzinums, ko sniegusi Padomdevēja komiteja aizliegtu vienošanos un dominējoša stāvokļa jautājumos 2014. gada 17. februāra sanāksmē par pagaidu lēmuma projektu Lieta C. 39398 – <i>Visa MIF</i> – Ziņotāja dalībvalsts: Malta	4
2014/C 147/05	Uzklausīšanas amatpersonas nobeiguma ziņojums – <i>Visa MIF (AT.39398)</i>	5

2014/C 147/06	Komisijas Lēmuma kopsavilkums (2014. gada 26. februāris), par procedūru saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 101. pantu un EEZ līguma 53. pantu (Lieta AT.39398 Visa MIF) (<i>izziņots ar dokumenta numuru C(2014) 1199 final</i>)	7
---------------	--	---

V Atzinumi

PROCEDŪRAS, KAS SAISTĪTAS AR KONKURENCES POLITIKAS ĪSTENOŠANU

Eiropas Komisija

2014/C 147/07	Valsts atbalsts – Latvijas Republika – Valsts atbalsts SA.36612 (2014/C) (ex 2013/NN) – atbalsts, ko Latvija bez iepriekšējas paziņošanas piešķir bankām <i>Citadele</i> un <i>Parex</i> – Uzaicinājums iesniegt piezīmes saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 108. panta 2. punktu ⁽¹⁾	11
---------------	--	----

⁽¹⁾ Dokuments attiecas uz EEZ

II

(Informācija)

EIROPAS SAVIENĪBAS IESTĀŽU UN STRUKTŪRU SNIEGTI PAZIŅOJUMI

EIROPAS KOMISIJA

Lietas ierosināšana**(Lieta M.7000 – *Liberty Global / Ziggo*)****(Dokuments attiecas uz EEZ)**

(2014/C 147/01)

Komisija 2014. gada 8. maijā nolēma ierosināt lietu par augstāk minēto koncentrāciju, tā kā Komisija ir konstatējusi, ka paziņotā koncentrācija rada pamatotas šaubas par atbilstību kopējam tirgum. Lietas ierosināšana uzsāk izmeklēšanas otro posmu attiecībā uz paziņoto koncentrāciju, un tā neskar galīgo lēmumu šajā lietā. Lēmums ir balstīts uz Padomes Regulas (EK) Nr.139/2004⁽¹⁾ 6. panta 1. punkta c) apakšpunktu.

Komisija uzaicina ieinteresētās puses iesniegt tai savus iespējamus apsvērumus par ierosināto koncentrāciju.

Lai nodrošinātu procedūras ievērošanu, apsvērumiem jānonāk Komisijā ne vēlāk kā 15 dienu laikā pēc šīs publikācijas datuma. Apsvērumus Komisijai var nosūtīt pa faksu (+32 22964301) vai pa pastu ar atsauces numuru M.7000 – *Liberty Global / Ziggo* uz šādu adresi:

European Commission
Directorate-General for Competition
Merger Registry
1049 Bruxelles/Brussel
BELGIQUE/BELGIË

⁽¹⁾ OJ L 24, 29.1.2004., 1. lpp. ("Apvienošanās regula").

Iebildumu necelšana pret paziņoto koncentrāciju
(Lieta M.7145 – Veolia Environnement / Dalkia International)
(Dokuments attiecas uz EEZ)
(2014/C 147/02)

Komisija 2014. gada 7. maijā nolēma neiebilst pret iepriekš minēto paziņoto koncentrāciju un atzīt to par saderīgu ar iekšējo tirgu. Šis lēmums pamatots ar Padomes Regulas (EK) Nr. 139/2004⁽¹⁾ 6. panta 1. punkta b) apakšpunktu. Pilns lēmuma teksts ir pieejams tikai angļu valodā, un to publicēs pēc tam, kad no teksta būs izņemta visa komercnoslēpumus saturošā informācija. Lēmums būs pieejams:

- Komisijas konkurences tīmekļa vietnes uzņēmumu apvienošanās sadaļā (<http://ec.europa.eu/competition/mergers/cases/>). Šajā tīmekļa vietnē ir pieejamas dažādas individuālo apvienošanās lēmumu meklēšanas iespējas, tostarp meklēšana pēc sabiedrības nosaukuma, lietas numura, datuma un nozaru kodiem,
- elektroniskā veidā *EUR-Lex* tīmekļa vietnē (<http://eur-lex.europa.eu/lv/index.htm>) ar dokumenta numuru 32014M7145. *EUR-Lex* piedāvā tiešsaistes piekļuvi Eiropas Savienības tiesību aktiem.

⁽¹⁾ OV L 24, 29.1.2004., 1. lpp.

IV

(Paziņojumi)

EIROPAS SAVIENĪBAS IESTĀŽU UN STRUKTŪRU SNIEGTI PAZIŅOJUMI

EIROPAS KOMISIJA

Euro maiņas kurss⁽¹⁾**2014. gada 15. maijs**

(2014/C 147/03)

1 euro =

Valūta	Maiņas kurss	Valūta	Maiņas kurss		
USD	ASV dolārs	1,3659	CAD	Kanādas dolārs	1,4845
JPY	Japānas jena	139,17	HKD	Hongkongas dolārs	10,5882
DKK	Dānijas krona	7,4644	NZD	Jaunzēlandes dolārs	1,5786
GBP	Lielbritānijas mārciņa	0,81520	SGD	Singapūras dolārs	1,7108
SEK	Zviedrijas krona	8,9740	KRW	Dienvīdkorejas vona	1 401,78
CHF	Šveices franks	1,2227	ZAR	Dienvīdāfrikas rands	14,1337
ISK	Islandes krona		CNY	Ķīnas juāņa renminbi	8,5090
NOK	Norvēģijas krona	8,1050	HRK	Horvātijas kuna	7,5910
BGN	Bulgārijas leva	1,9558	IDR	Indonēzijas rūpija	15 599,43
CZK	Čehijas krona	27,440	MYR	Malaizijas ringits	4,4064
HUF	Ungārijas forints	303,62	PHP	Filipīnu peso	59,797
LTL	Lietuvas lits	3,4528	RUB	Krievijas rublis	47,4450
PLN	Polijas zlots	4,1792	THB	Taizemes bāts	44,333
RON	Rumānijas leja	4,4328	BRL	Brazīlijas reāls	3,0197
TRY	Turcijas lira	2,8466	MXN	Meksikas peso	17,6440
AUD	Austrālijas dolārs	1,4589	INR	Indijas rūpija	80,9842

⁽¹⁾ Datu avots: atsaucies maiņas kursu publicējusi ECB.

**Atzinums, ko sniegusi Padomdevēja komiteja aizliegtu vienošanos un dominējoša stāvokļa
jautājumos 2014. gada 17. februāra sanāksmē par pagaidu lēmuma projektu
Lieta C. 39398 – Visa MIF**

Ziņotāja dalībvalsts: Malta

(2014/C 147/04)

1. Padomdevēja komiteja piekrīt Komisijas bažām, kuras tā pauda savā lēmuma projektā, kas Padomdevējai komitejai iesniegts 2014. gada 5. februārī saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 101. pantu un EEZ līguma 53. pantu.
 2. Padomdevēja komiteja piekrīt Komisijai, ka izmeklēšanu attiecībā uz *Visa Europe* var izbeigt, pieņemot lēmumu saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1/2003 9. panta 1. punktu.
 3. Padomdevēja komiteja piekrīt Komisijai, ka *Visa Europe* piedāvātās saistības ir piemērotas, vajadzīgas un proporcionālas, un tās jādara tiesiski saistošas *Visa Europe*.
 4. Padomdevēja komiteja piekrīt Komisijai, ka, ņemot vērā *Visa Europe* piedāvātās saistības un neskarot Regulas (EK) Nr. 1/2003 9. panta 2. punktu, Komisijas rīcība attiecībā uz *Visa Europe* vairs nav pamata.
 5. Padomdevēja komiteja lūdz Komisiju ņemt vērā visus citus apspriešanās izvirzītos jautājumus.
 6. Padomdevēja komiteja iesaka publicēt tās atzinumu *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.
-

Uzklausīšanas amatpersonas nobeiguma ziņojums⁽¹⁾**Visa MIF (AT.39398)**

(2014/C 147/05)

Ievads

(1) Saskaņā ar Padomes Regulas (EK) Nr. 1/2003⁽²⁾ 9. panta 1. punktu sagatavotais lēmuma projekts ir adresēts *Visa Europe Limited* (*Visa Europe*) un ir daļa no procedūras lietā AT.39398 – *Visa MIF*.

(2) Komisija 2008. gada 6. martā pēc *ex officio* izmeklēšanas, kas tika uzsākta 2006. gada 28. novembrī, uzsāka procedūru saistībā ar to, ka tika noteiktas daudzpusējās savstarpējās apmaiņas maksas (*MIF*), ko piemēro pārrobežu un noteiktiem iekšzemes tirdzniecības vietu darījumiem, kuri veikti Eiropas Ekonomikas zona (EEZ) teritorijā, izmantojot maksājumu kartes ar *VISA* zīmolu.

(3) Pēc pirmā iebildumu paziņojuma 2009. gadā Komisija 2010. gada 8. decembrī pieņēma pirmo lēmumu saskaņā ar Regulas Nr. 1/2003 9. panta 1. punktu, kurā *Visa Europe* tika darītas tiesiski saistošas konkrētas saistības attiecībā uz starpreģionu un konkrētām iekšzemes *MIF*, ko piemēro patērētāju tūlītējā debeta karšu darījumiem⁽³⁾. Komisija turpināja izmeklēšanu par patērētāju kredītkaršu *MIF*.

(4) Komisija 2012. gada 31. jūlijā paziņoja *Visa Europe* par papildu iebildumu paziņojumu, kurā tā pauda sākotnējo viedokli, ka *Visa* noteiktā *MIF* shēma un atsevišķi saistītie noteikumi, ko piemēro tādiem darījumiem ar *VISA* patērētāju kredītkartēm, kur pārdevējs atrodas EEZ teritorijā, nav atbrīvojama no aizlieguma, kas noteikts LESD 101. panta 1. punktā un EEZ līguma 53. panta 1. punktā.

Pieklūve lietas materiāliem

(5) Pieklūve lietas materiāliem *Visa Europe* tika piešķirta 2012. gada augustā ar DVD, kas nodrošināja piekļuvi lietai. Uzņēmums pieprasīja papildu piekļuvi: 1) apsekojuma rezultātiem par pieņēmējbankām, ko Komisija veica 2010. gadā (“pieņēmējbanku apsekojums”), un 2) dokumentiem par Komisijas 2008. gadā pasūtīto pētījumu par komersantu izmaksām un ieguvumiem, akceptējot dažādas maksājumu metodes (“izmaksu pētījums”).

Datu telpas pieklūve pieņēmējbanku apsekojumam

(6) Atbildot uz *Visa Europe* pieprasījumu, Konkurences ģenerāldirektorāts ierosināja organizēt atsevišķas datu telpas, kurās *Visa Europa* ārštata juristiem būtu pieklūve tikai anonimizētai kvalitatīvai informācijai, ko pieņēmējbankas iesniegušas saistībā ar pieņēmējbanku apsekojumu, un uzņēmuma ārštata ekonomiskajiem konsultantiem būtu pieklūve tikai kvantitatīvai informācijai. *Visa Europe* ārštata juristi 2013. gada janvārī attiecīgi saņēma piekļuvi pieņēmējbanku informācijai par “pārrobežu darījumiem ar pieņēmējbankām”.

(7) Tomēr saistībā ar pārējo informāciju par pieņēmējbankām, *Visa Europa* bija domstarpības ar Konkurences ģenerāldirektorātu par datu telpas piekļuves atsevišķiem noteikumiem, un uzņēmums šajā jautājumā vērsās pie manis saskaņā ar Lēmuma 2011/695/ES 7. pantu. Jo īpaši *Visa Europe* man pieprasīja: a) atļaut piekļuvi informācijai ārštata padomniekiem no visām tām valstīm, kuru bankas piedalījās pieņēmējbanku apsekojumā; b) mainīt noteikumu par ārštata juridisko un ekonomisko padomnieku piekļuvi attiecīgi tikai kvalitatīvai vai kvantitatīvai informācijai.

(1) Saskaņā ar 16. un 17. pantu Eiropas Komisijas priekšsēdētāja 2011. gada 13. oktobra Lēmumā 2011/695/ES par uzklaušīšanas amatpersonas amatu un darba uzdevumiem noteiktu konkurences lietu izskatīšanā (OV L 275, 20.10.2011., 29. lpp.) (“Lēmums 2011/695/ES”).

(2) Padomes 2002. gada 16. decembra Regula (EK) Nr. 1/2003 par to konkurences noteikumu īstenošanu, kas noteikti Līguma 81. un 82. pantā (OV L 1, 4.1.2003., 1. lpp.).

(3) Skatīt manu Nobeiguma ziņojumu 2010. gada 26. novembrī (OV C 79, 12.3.2011., 6. lpp.).

(8) Es noraidīju a) pieprasījumu, jo tas nozīmēja nopietnu risku, ka, atklājot banku izcelsmes valsti, tiktu atklāta arī to banku identitāte, kuras piedalījās pieņēmjebanku apsekojumā. Turklāt *Visa Europe* nespēja pārliecināt, ka informācija par šo banku izcelsmes valstīm būtu nepieciešama, lai īstenotu tā tiesības uz aizstāvību. Attiecībā uz b) pieprasījumu es secināju, ka *Visa Europe* ārštata juridiskajiem un ekonomiskajiem padomniekiem būtu jādod piekļuve visai informācijai datu telpās, jo ierosinātie piekļuves ierobežojumi nešķiet pamatoti konfidencialas informācijas nodrošināšanai lietas apstākļos, un, no otras puses, no *Visa Europe* tiesību uz aizstāvību aspekta bija svarīgi, ka ekonomiskajiem un juridiskajiem padomniekiem būtu iespēja apspriesties par izskatītajiem dokumentiem.

Piekļuve izmaksu pētījuma dokumentiem

(9) Atsakot piekļuvi izmaksu pētījuma dokumentiem, Konkurences ģenerāldirektorāts uzskatīja, ka šie dokumenti neveido Komisijas lietas daļu, tie nav izmantoti un uz tiem nepamato papildu iebildumu paziņojumu, un tie nesatur nekādus attaisnojošus elementus. Tomēr, ņemot vērā, ka izmaksu pētījuma publiskā iepirkuma specifikācijās bija minēta procedūra pret *Visa Europe*, un ņemot vērā Paziņojuma publiskā iepirkuma par piekļuvi lietai 8. punktā minēto definīciju⁽¹⁾, es secināju, ka izmaksu pētījuma dokumenti ir daļa no Komisijas lietas. Taču es atzīmēju, ka ne visi šie dokumenti jādara pieejami *Visa Europe*. Sarakste starp Komisiju un tās līgumslēdzējiem par līgumslēdzēju darba novērtējumu un pētījuma finansiālajiem aspektiem, sarakste ar ziņām par Komisijas un tās ekspertu iekšēja rakstura apspriedēm un citi dokumenti ar provizoriskām ziņām uzskatāmi par iekšējiem (un nepieejamiem⁽²⁾) dokumentiem.

Terminš atbildei uz papildu iebildumu paziņojumu

(10) *Visa Europe* daļēji atbildēja uz papildu iebildumu paziņojumu 2013. gada februārī, kad Konkurences ģenerāldirektorāts bija pagarinājis sākotnējo 12 nedēļu termiņu, kurā bija jāiesniedz atbilde.

Saistības

(11) *Visa Europe* 2013. gada 10. maijā ierosināja saistības, lai kļiedētu Komisijas bažas. Komisija 2013. gada 14. jūnijā publicēja paziņojumu saskaņā ar Regulas Nr. 1/2003⁽³⁾ 27. panta 4. punktu un saņēma septiņpadsmit atbildes no ieinteresētajām trešām personām. *Visa Europe* 2013. gada novembrī iesniedza grozītu priekšlikumu par saistībām.

(12) Komisijas lēmuma projektā noteikts, ka ierosinātās saistības *Visa Europe* ir saistošas četrus gadus. Minētajā lēmumā pēc būtības ir secināts, ka vairs nav pamata turpmākai rīcībai attiecībā uz *Visa Europe* noteiktajām MIF saistībām ar EEZ veiktiem darījumiem, izmantojot VISA patērētāju maksājumu kartes, un attiecībā uz *Visa Europe* noteikumiem par pārrobežu pieņēmjebanku darījumiem.

(13) Attiecībā uz ierosinātajām saistībām es neesmu saņēmis pieprasījumus vai sūdzības no iesaistītajām pusēm⁽⁴⁾.

(14) Ņemot vērā visu iepriekš minēto, es uzskatu, ka ir ievērota efektīva visu šajā lietā iesaistīto pušu procesuālo tiesību īstenošana.

Briselē, 2014. gada 19. Februārī.

Wouter WILS

⁽¹⁾ Komisijas paziņojums par noteikumiem attiecībā uz piekļuvi Komisijas lietas materiāliem, ievērojot EK Līguma 81. un 82. pantu, EEZ līguma 53., 54. un 57. pantu un Padomes Regulu (EK) Nr. 139/2004 (OV C 325, 22.12.2005., 7. lpp.).

⁽²⁾ Paziņojums par piekļuvi lietai, 12. punkts.

⁽³⁾ Komisijas paziņojums, kas publicēts saskaņā ar Padomes Regulas (EK) Nr. 1/2003 27. panta 4. punktu lietā AT.39398 – *Visa MIF* (OV C 168, 14.6.2013., 22. lpp.).

⁽⁴⁾ Saskaņā ar Lēmuma 2011/695/ES 15. panta 1. punktu procesa puses, kuras piedāvā uzņemties saistības saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1/2003 9. pantu, var vērsties pie uzklausišanas amatpersonas jebkurā procedūras posmā, lai nodrošinātu savu procesuālo tiesību efektīvu īstenošanu.

Komisijas Lēmuma kopsavilkums**(2014. gada 26. februāris)****par procedūru saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 101. pantu un EEZ līguma 53. pantu****(Lieta AT.39398 Visa MIF)**

(izziņots ar dokumenta numuru C(2014) 1199 final)

(Autentisks ir tikai teksts angļu valodā)

(2014/C 147/06)

Komisija 2014. gada 26. februārī pieņēma lēmumu par procedūru saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 101. pantu un EEZ līguma 53. pantu. Atbilstoši Padomes Regulas (EK) Nr. 1/2003⁽¹⁾ 30. panta noteikumiem Komisija ar šo publicē pušu nosaukumus un lēmuma galveno saturu, tostarp visus uzliktos sodus, ņemot vērā uzņēmumu likumīgās intereses savu komercnoslēpumu aizsargāšanā.

(1) Lieta attiecas uz Visa Europe Limited (Visa Europe) noteiktajām daudzpusējām savstarpējās apmaiņas maksām (MIF), kuras piemēro tirdzniecības vietās reģionāliem, noteiktiem iekšzemes darījumiem⁽²⁾ un iekšējiem Visa Europe darījumiem ārpus EEZ teritorijas⁽³⁾ ar Visa patērētāju kredītkartēm un Visa patērētāju debetkartēm un noteikumiem par pārrobežu pieņēmējbanku darījumiem.

1. SĀKOTNĒJĀS BAŽAS PAR KONKURENCI

(2) Komisija 2009. gada 3. aprīļa iebildumu paziņojumā ("iebildumu paziņojums") provizoriski secināja, ka Visa Europe, nosakot MIF, ir pārkāpusi Līguma 101. pantu un EEZ līguma 53. pantu.

(3) Komisija 2010. gada 8. decembrī pieņēma lēmumu saskaņā ar 9. pantu Regulā (EK) Nr. 1/2003 ("debeta darījumu saistību lēmums"). Ar lēmumu tika padarīta juridiski saistoša Visa Europe saistība četrus gadus i) noteikt vidējo svērto MIF, ko piemēro patērētāju debeta darījumiem, uz kuriem attiecas šī procedūra, ne lielāku par 0,20 % un ii) saglabāt un/vai ieviest vairākas izmaiņas tīklu noteikumus.

(4) Komisija 2012. gada 31. jūlija papildu iebildumu paziņojumā ("papildu iebildumu paziņojums") pārformuleja un sīkāk precizēja iebildumus attiecībā uz patērētāju kredītkaršu daudzpusējām savstarpējās apmaiņas maksām ("MIF"). Tā arī iekļāva procedūras apjomā starpreģionu (vai starptautisko) MIF tiešu piemērošanu, ja tirgotāji atrodas EEZ teritorijā, un pauda sākotnēju viedokli, ka Visa Europe noteikumi par pārrobežu pieņēmējbanku darījumiem nozīmē Līguma 101. panta un EEZ līguma 53. panta pārkāpumu.

(5) Savstarpējās apmaiņas maksas ir maksas, ko komersanta banka (turpmāk – pieņēmējbanka) maksā kartes turētāja bankai (turpmāk – izdevējbanka) par katru darījumu, kas veikts komersanta tirdzniecības vietā, izmantojot maksājumu karti. Kad kartes turētājs izmanto maksājumu karti, lai no komersanta iegādātos preces vai pakalpojumus, komersants maksā pieņēmējbankai apkalpošanas maksu. Pieņēmējbanka patur daļu no šīs maksas (pieņēmējbankas peļņa), maksas daļu iegūst izdevējbanka (MIF) un nelielu daļu – shēmas operators (šajā gadījumā – Visa). Praksē apkalpošanas maksa lielākoties tiek noteikta, balstoties uz MIF.

⁽¹⁾ OV L 1, 4.1.2003., 1. lpp.

⁽²⁾ Šobrīd Beļģijā, Ungārijā, Islandē, Īrijā, Itālijā, Luksemburgā, Maltā, Nīderlandē, Latvijā un Zviedrijā.

⁽³⁾ Tie ir darījumi ar tirgotājiem, kas atrodas EEZ teritorijā, un kuros izmanto Visa patērētāju kartes, kas izsniegtas Visa Europe teritorijā valstīs, kuras nav EEZ valstis. Visa Europe teritorijā ietilpst EEZ, Andora, Fēru salas, Grenlande, Izraēla, Monako, Sanmarīno, Svālbāra un Jana Majena salas, Šveice, Turcija un Vatikāns.

(6) Sākotnējā novērtējumā bija izteiktas bažas, ka MIF maksu izmantošanas mērķis ir ievērojami ierobežot konkurenci karšu apkalpošanas tirgos, kas negatīvi ietekmē komersantus un netieši – viņu klientus, un tā ir arī faktiskā MIF ietekme. MIF piemērošanas dēļ pamatsumma, ko pieņēmējbanks izmanto apkalpošanas maksu (MSC) noteikšanai, iespējami tiek palielināta, kā rezultātā rodas būtiskas izmaksas, kas ir kopīgas visām pieņēmējbankām. Saskaņā ar Komisijas sākotnējo novērtējumu Visa Europe piemērojamās MIF maksas nav objektīvi vajadzīgas. Ierobežojošās sekas karšu apkalpošanas tirgos pastiprina sekas, kas rodas, piemērojot MIF tīklā un izdevēju banku tirgos, kā arī citu tīkla noteikumu un prakses piemērošanas dēļ, jo īpaši noteikuma Honour All Cards ("HACR"), nediskriminācijas noteikuma ("NDR") un pārgrupēšanas dēļ⁽¹⁾, kā arī pieņēmēju tirgu segmentācijas dēļ, ko izraisa noteikumi, kas ierobežo pārrobežu pieņēmējbanku darījumus⁽²⁾. Turklāt saskaņā ar iebildumu paziņojumu un papildu iebildumu paziņojumu MIF nav klasificējamas kā izņēmumi saskaņā ar Līguma 101. panta 3. punktu, kuras rada efektivitāti, reizē ļaujot patērētājiem baudīt pienācīgu daļu no iegūtajiem labumiem.

(7) Visa Europe sistēmā pārrobežu pieņēmējbankām ir jāievēro noteikums, saskaņā ar kuru nosaka darījuma valstī piemērojamo MIF. Saskaņā ar šo noteikumu pārrobežu pieņēmējbankas parasti piemēro vai nu valstij noteikto MIF, reģionālo MIF vai reģistrēto iekšzemes MIF. Visa izdevējas bankas un pieņēmējbankas darījuma valstī un pārrobežu pieņēmējbankas var atkāpties no iekšzemes MIF vai valstij noteiktās MIF, noslēdzot divpusējus nolīgumus, ar kuriem nosaka zemākas maksas vai atceļ tās. Tomēr pārrobežu pieņēmējbankām var būt neizdevīgi noslēgt šāda veida divpusējus nolīgumus, jo tām, visticamāk, nav ciešu saikņu ar iekšzemes karšu izsniedzējiem. Valstīs, kurās ir noslēgti nozīmīgi divpusēji nolīgumi, iesaistot iekšzemes pieņēmējbankas, pārrobežu pieņēmējbankām parasti ir jāpiemēro augstākas valstij noteiktās MIF, reģionālās MIF vai reģistrētās iekšzemes MIF. Tiek uzskatīts, ka šis noteikums pēc tā mērķa un ietekmes ir teritoriāls un cenu ierobežojums, kas kavē pieņēmējbankas no valstīm, kurās MIF ir zemākas, piedāvāt savus pakalpojumus citās valstīs par cenām, kas atspoguļo to zemās MIF. Ņemot vērā mērķi sasniegt iekšējo tirgu maksājumu jomā, tas ir ļoti nopietns ierobežojums, kas, šķiet, ir nepamatots. Šāds mākslīgs pieņēmējbanku tirgu iedalījums kaitē klientiem, jo tirgotājiem ir jāmaksā augstākas cenas par pieņēmējbanku pakalpojumiem. Tāpēc Komisija papildu iebildumu paziņojumā puda sākotnēju uzskatu, ka šā noteikuma mērķis un saturs ir saglabāt valstu tirgu segmentāciju, kavējot pārrobežu pieņēmējbanku piekļuvi tirgum un mazinot to piedāvāto cenu konkurenci.

2. LĒMUMS PAR SAISTĪBĀM

(8) Lai kļiedētu Komisijas bažas par konkurenci, Visa Europe 2013. gada 10. maijā piedāvāja uzņemties saistības saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1/2003 9. pantu.

(9) Saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1/2003 27. panta 4. punktu Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī 2013. gada 14. jūnijā tika publicēts paziņojums, kurā sniegts lietas un ierosināto saistību kopsavilkums un aicinājums ieinteresētajām trešām personām viena mēneša laikā no paziņojuma publicēšanas iesniegt apsvērumus par minētajām saistībām. Komisija 2013. gada 30. augustā informēja Visa Europe par apsvērumiem, kas pēc paziņojuma publicēšanas saņemti no ieinteresētajām trešām personām. Visa Europe 2013. gada 5. novembrī iesniedza pārskatītas saistības.

⁽¹⁾ HACR ir Visa sistēmas noteikums, kas uzliek tirgotājiem, kuriem saskaņā ar līgumattiecībām ir jāpieņem maksājumi ar noteikta zīmola karti (piemēram, VISA, VISA Electron vai V PAY), pienākumu pieņemt visas šā zīmola pienācīgi uzrādītās kartes bez ierobežojumiem un neatkarīgi no tā, kura konkrētā banka ir izsniegusi karti, un neatkarīgi no kartes veida minētajā zīmolā. NDR ir Visa sistēmas noteikums, ar kuru tirgotājiem aizliedz noteikt piemaksas darījumiem ar VISA, VISA Electron vai VPAY maksājumu kartēm, ja vien vietējos tiesību aktos nav īpaši noteikts, ka tirgotājam ir atļauts uzlikt šādu piemaksu. Pārgrupēšana ir prakse, ar kuru pieņēmējbankas nosaka tirgotājiem vienādu MSC par dažādu maksājumu karšu pieņemšanu no vienas maksājumu shēmas (piemēram, VISA debetkarte un kredītkarte) vai par tādu maksājumu karšu pieņemšanu, kuras pieder dažādām maksājumu karšu sistēmām (piemēram, VISA un MasterCard kredītkartes). Sākotnējā novērtējumā teikts, ka šie noteikumi un prakse mazina tirgotāju spēju ierobežot Visa Europe locekļu kolektīvo tirgus spēka piemērošanu, izmantojot MIF, un tādējādi pastiprina MIF konkurenci ierobežojošo ietekmi.

⁽²⁾ Pārrobežu pieņēmējbanku darījumi ir darbība, ko veic pieņēmējbankas nolūkā piesaistīt tirgotājus no citas EEZ valsts, nevis tās, kurā atrodas pieņēmējbanka.

(10) Ar 2014. gada 26. februāra lēmumu atbilstoši 9. pantam Regulā (EK) Nr. 1/2003 Komisija padarīja pārskatītās saistības par saistošām *Visa Europe* uz četriem gadiem. Turpmāk ir sniegts ierosināto saistību kopsavilkums.

- a) Divu mēnešu laikā no saistību lēmuma paziņošanas uzņēmumam *Visa Europe* uzņēmums apņemas noteikt, ka darījumiem ar *Visa Europe* patērētāju kredītkartēm piemērojama maksimālā vidējais svērtais EEZ iekšējais kredītkaršu MIF līmenis ir 0,3 % gadā.
- b) Turklāt maksimālo līmeni piemēros divus gadus pēc saistību lēmuma paziņojuma atsevišķi katrā EEZ valstī, kurā *Visa Europe* tieši nosaka konkrētas iekšzemes patērētāju kredītkaršu MIF maksu likmes, un tajās EEZ valstīs, kurās EEZ iekšējās kredītkaršu MIF maksas piemēro iekšzemes darījumiem, ja nepastāv citas MIF maksas.
- c) *Visa Europe* arī ierosina nodrošināt, ka no 2015. gada 1. janvāra:
- kredītkaršu MIF maksu maksimālo līmeni 0,3 % apmērā piemēro visām MIF maksām, ko *Visa Europe* paredz attiecībā uz darījumiem, ko veic ar tirgotājiem, kas atrodas EEZ, izmantojot *Visa* patērētāju kredītkartes, kas izdotas valstīs, kas atrodas ārpus EEZ, bet ietilpst *Visa Europe* teritorijā⁽¹⁾ (iekšējās *Visa Europe* ārpus EEZ kredītkaršu MIF maksas), un
 - debetkaršu MIF maksu maksimālo līmeni 0,2 % apmērā piemēro visām MIF maksām, ko *Visa Europe* paredz attiecībā uz darījumiem, ko veic ar tirgotājiem, kas atrodas EEZ, izmantojot *Visa* patērētāju debetkartes, kas izdotas valstīs, kas atrodas ārpus EEZ, bet ietilpst *Visa Europe* teritorijā (*Visa Europe* iekšējās ārpus EEZ debetkaršu MIF maksas).
- d) *Visa Europe* apņemas grozīt savus noteikumus par pārrobežu pieņemšanu no 2015. gada 1. janvāra, lai ļautu pārrobežu pieņēmējiem piedāvāt vai nu iekšzemes debeta MIF maksu, vai iekšzemes kredīta MIF maksu, kas piemērojama tirgotāja atrašanās vietā, vai MIF likmi 0,2 % apmērā patērētāju debeta darījumiem un 0,3 % apmērā patērētāju kredīta darījumiem, ievērojot konkrētus nosacījumus.
- e) *Visa Europe* apņemas turpināt īstenot papildu pārredzamības pasākumus. Konkrēti, *Visa Europe* apņemas:
- ieviest noteikumu, kas paredz, ka pieņēmēji piedāvā tirgotājiem tirgotāju apkalpošanas maksu cenas uz "MIF plus plus" pamata, saņemot par to administratīvu samaksu (citiem vārdiem – pieņēmēji pēc pieprasījuma savos līgumos un rēķinos skaidri sadala MSC trīs sastāvdaļās, proti, MIF maksa, visas citas piemērojamās maksājumu sistēmas maksas un pieņēmēja ieturētā maksa). *Visa Europe* pieprasīs pieņēmējiem īstenot šo noteikumu 12 mēnešu laikā no saistību lēmuma paziņošanas uzņēmumam *Visa Europe* attiecībā uz visiem jauniem līgumiem vai 18 mēnešu laikā spēkā esošajiem līgumiem,
 - ieviest vienkāršotu MIF struktūru *Visa Europe* MIF maksai, lai vismaz par 25 % samazinātu maksu kategoriju skaitu, tādējādi uzlabojot pārredzamību un likmju salīdzināšanas iespējas.

(11) *Visa Europe* apņemas iecelt pilnvarotu uzraudzības personu, kura uzraudzīs *Visa Europe* rīcības atbilstību saistībām. Pirms pilnvarotas uzraudzības personas iecelšanas Komisijai ir tiesības apstiprināt vai noraidīt ierosināto kandidatūru.

(12) Saistības ir spēkā četrus gadus no saistību lēmuma paziņošanas uzņēmumam *Visa Europe*.

(13) Saistībām noteiktais MIF vidējais svērtais maksimālais apjoms tika novērtēts saskaņā ar MIT. Lēmumā konstatēts, ka saistības ir pareizas un vajadzīgas, lai kļiedētu iebildumu paziņojumā un papildu iebildumu paziņojumā izklāstītās bažas, un tās nav arī nesamērīgas.

(1) *Visa Europe* teritorijā ietilpst EEZ, Andora, Fēru salas, Grenlande, Izraēla, Monako, Sanmarīno, Svālbāra un Jana Majena salas, Šveice, Turcija un Vatikāns.

(14) Aizliegtu vienošanos un dominējoša stāvokļa padomdevēja komiteja 2014. gada 17. februārī pieņēma labvēlīgu atzinumu par lēmuma pieņemšanu. Uzklaušanās amatpersona pieņēma nobeiguma ziņojumu 2014. gada 19. februārī.

(15) Ar lēmumu pabeidz procedūru attiecībā uz *Visa Europe* kredītkaršu daudzpusējās savstarpējās apmaiņas maksām EEZ teritorijā, *Visa Europe* noteiktajām iekšzemes kredīta MIF maksām, iekšējām *Visa Europe* kredītkaršu un debetkaršu MIF ārpus EEZ, starptautiskajām MIF un *Visa Europe* noteikumu saistībā ar pārrobežu pieņēmēju banku darījumiem piemērojamo MIF.

(16) Tomēr lēmums neskar MIF, ko noteikusi *Visa Inc.* un *Visa International Service Association*, par šīm maksām Komisija turpinās izmeklēšanu.

V

(Atzīnumi)

PROCEDŪRAS, KAS SAISTĪTAS AR KONKURENCES POLITIKAS
ĪSTENOŠANU

EIROPAS KOMISIJA

VALSTS ATBALSTS – LATVIJAS REPUBLIKA

Valsts atbalsts SA.36612 (2014/C) (ex 2013/NN) – atbalsts, ko Latvija bez iepriekšējas paziņošanas piešķir bankām *Citadele* un *Parex*

Uzaicinājums iesniegt piezīmes saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 108. panta 2. punktu

(Dokuments attiecas uz EEZ)

(2014/C 147/07)

Ar 2014. gada 16. aprīļa vēstuli, kas autentiskajā valodā pievienota šim kopsavilkumam, Komisija paziņoja Latvijas Republikai par lēmumu uzsākt Līguma par Eiropas Savienības darbību 108. panta 2. punktā paredzēto procedūru attiecībā uz iepriekš minēto atbalstu.

Desmit darbdienu laikā no šā kopsavilkuma un tam pievienotās vēstules publicēšanas ieinteresētās personas var iesniegt savas piezīmes par pasākumu, attiecībā uz kuru Komisija sāk procedūru, nosūtot tās uz šādu adresi:

European Commission
Directorate-General for Competition
State aid Greffe
1049 Bruxelles/Brussel
BELGIQUE/BELGIË

faksa numurs: +32 22961242

Šīs piezīmes tiks paziņotas Latvijas Republikai. Ieinteresētā persona, kas iesniedz piezīmes, var, norādot pieprasījuma iemeslus, rakstveidā pieprasīt, lai tās identitāte netiktu atklāta.

KOPSAVILKUMS

Procedūra

1. Komisija 2010. gada 15. septembrī apstiprināja AS *Parex banka* pārstrukturēšanas plānu⁽¹⁾. Pārstrukturēšanas plānā bija paredzēts sadalīt AS *Parex banka* divās daļās: AS *Citadele banka* un AS *Reverta*⁽²⁾. Komisija 2012. gada 10. augustā apstiprināja grozījumus trīs saistībām, kas iekļautas lēmumā, ar kuru apstiprināts pārstrukturēšanas plāns⁽³⁾.

2. Kopš tā laika, uzraugot apstiprināto pārstrukturēšanas plānu un ar to saistītās saistības, Komisija ir konstatējusi, ka Latvija ir piešķirusi papildu atbalstu, kas pārsniedz Komisijas apstiprinātos atbalsta pasākumus.

⁽¹⁾ Komisijas Lēmums C 26/2009, OV L 163, 23.6.2011., 28. lpp.

⁽²⁾ "Sliktā banka" pēc sadalīšanas, kas notika 1.8.2010., saglabāja nosaukumu *Parex banka*, taču kopš 2012. gada maija tā reģistrēta ar nosaukumu *AS Reverta*.

⁽³⁾ Komisijas Lēmums SA.34747, OV C 273, 21.9.2013., 1. lpp.

Pasākumu apraksts

3. Pamatojoties uz dokumentiem, ko Komisija saņēmusi, izriet, ka Latvija bez iepriekšējas paziņošanas Komisijai ir īstenojusi šādus pasākumus:

- i) Latvija 2009. gada 22. maijā piešķīra AS *Parex banka* subordinētu aizdevumu, kas kvalificējas kā 2. līmeņa kapitāls; tā termiņš ir septiņi gadi, kas pārsniedz piecu gadu maksimālo termiņu, ko Komisija apstiprinājusi saskaņā ar valsts atbalsta noteikumiem;
- ii) attiecībā uz tā paša subordinētā aizdevuma nenomaksāto summu Latvija 2013. gada 27. jūnijā piešķīra AS *Citadele banka* papildu 18 mēnešu dzēšanas termiņa pagarinājumu;
- iii) kopš 2011. gada Latvija ir sniegusi AS *Reverta* likviditātes atbalstu, kas pārsniedz ar Komisijas 2010. gada 15. septembra lēmumu apstiprināto maksimālo robežu.

4. Turklāt Latvija noteiktā termiņā nav izpildījusi savu apņemšanos pārdot AS *Citadele banka* piederošo meitas uzņēmumu, kas nodarbojas ar ieguldījumu pārvaldību.

Pasākumu novērtējums

5. AS *Parex banka* un pēc tam arī AS *Citadele banka* un AS *Reverta* saņēmušas atbalsta pasākumus no Latvijas papildus tiem, ko Komisija apstiprinājusi saskaņā ar valsts atbalsta noteikumiem.

6. Pamatojoties uz šādiem faktiem:

- i) gan sākotnējais aizdevums ar septiņu gadu termiņu, gan subordinētā aizdevuma dzēšanas termiņa pagarinājums un paaugstinātais likviditātes atbalsts salīdzinājumā ar apstiprinātajiem atbalsta pasākumiem viennozīmīgi rada papildu priekšrocības un tādējādi tie ir papildu atbalsts (tā kā visi pārējie Līguma 107. panta 1. punkta kritēriji joprojām ir spēkā); un
- ii) tā kā Komisijai par šiem papildu atbalsta pasākumiem nav paziņots, Komisija uzskata, ka šie trīs pasākumi ir uzskatāmi par nelikumīgu atbalstu.

7. Komisija norāda, ka, pamatojoties uz pašreiz pieejamo informāciju, Latvija nav izvirzījusi argumentus, lai pierādītu atbalsta (sākotnējā aizdevuma ar septiņu gadu termiņu un subordinētā aizdevuma dzēšanas termiņa papildu 18 mēnešu pagarinājuma) saderību.

8. Komisija arī atzīmē, ka Latvija nav izvirzījusi argumentus, lai pierādītu atbalsta (papildu likviditātes atbalsta, kas piešķirts AS *Reverta*) saderību.

9. Latvija ir apstiprinājusi, ka ieguldījumu pārvaldības uzņēmums noteiktajā termiņā nav pārdots. Tas ir galīgā lēmuma par *Parex* noteikumu pārkāpums un tādējādi piešķirtā atbalsta ļaunprātīga izmantošana.

10. Komisija secina, ka, pamatojoties uz šobrīd pieejamo informāciju, rodas šaubas par iepriekš izklāstītā nelikumīgā atbalsta saderību ar iekšējo tirgu. Tādēļ saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 659/1999 13. panta 1. punktu un 4. panta 4. punktu Komisija ir nolēmusi sākt oficiālu izmeklēšanas procedūru.

11. Turklāt Komisija secina, ka apņemšanās pārdot ieguldījumu pārvaldības uzņēmumu neizpilde ir atbalsta ļaunprātīga izmantošana. Tādēļ saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 659/1999 16. pantu Komisija ir nolēmusi sākt oficiālu izmeklēšanas procedūru par atbalsta ļaunprātīgu izmantošanu.

Saskaņā ar Padomes Regulas (EK) Nr. 659/1999 14. pantu no saņēmēja var atgūt visu nelikumīgo atbalstu.

TEXT OF LETTER

The Commission wishes to inform Latvia that, having examined the information supplied by your authorities on the aid referred to above, it has decided to initiate the procedure laid down in Article 108(2) of the Treaty on the Functioning of the European Union (“the Treaty”).

1. PROCEDURE

(1) On 10 November 2008 Latvia notified to the Commission a package of State aid measures in favour of AS Parex banka (“Parex banka”), designed to support the stability of the financial system. The Commission approved those measures on 24 November 2008⁽¹⁾ (“first rescue Decision”) based on Latvia’s commitment to submit a restructuring plan for Parex banka within six months.

(2) Following requests from Latvia, the Commission approved two sets of changes to the aid measures concerning Parex banka, the first on 11 February 2009⁽²⁾ (“second rescue Decision”) and the second on 11 May 2009⁽³⁾ (“third rescue Decision”).

(3) On 11 May 2009 Latvia notified a restructuring plan for Parex banka. By decision of 29 June 2009⁽⁴⁾ the Commission came to the preliminary conclusion that the notified restructuring measures constituted State aid to Parex banka and expressed its doubts that such aid could be found compatible. As a result the Commission decided to initiate the procedure laid down in Article 108(2) of the Treaty and required Latvia to provide information needed for the assessment of the compatibility of the aid.

(4) Between 11 May 2009 and 15 September 2010, several information exchanges and discussions occurred between Latvia and the Commission concerning the restructuring plan for Parex banka. Latvia provided information and clarifications on several occasions throughout the investigation procedure, and the restructuring plan of Parex banka was also updated six times.

(5) On 1 August 2010, some assets of Parex banka were transferred to a newly established so-called “good bank” named AS Citadele banka (“Citadele”), in line with the restructuring plan. The restructuring plan envisaged a split of Parex banka into Citadele, which would take over all core assets and some non-core assets⁽⁵⁾, and a so-called “bad bank” (“Reverta”⁽⁶⁾) which kept the remaining non-core and non-performing assets.

(6) By decision of 15 September 2010⁽⁷⁾ (“the Parex Final Decision”), the Commission approved the restructuring plan of Parex banka, based on a commitment paper submitted by the Latvian authorities on 3 September 2010.

(7) On 10 August 2012, at the request of the Latvian authorities, the Commission approved amendments to three commitments included in the Parex Final Decision (“the Amendment Decision”⁽⁸⁾). Those amendments: 1) extended the disposal deadline for the CIS loans⁽⁹⁾ until 31 December 2014; 2) increased the limit of minimum capital adequacy requirements allowed for Citadele at the level of the bank and the group before the asset remuneration described in the Parex Final Decision would be triggered; and 3) allowed carry-over of previous years’ unused caps on lending, whilst respecting market share caps.

(8) On 1 October 2013 Latvia notified a requested for a further amendment of the Parex Final Decision, asking for the postponement of the divestment deadline for one of the divisions of Citadele, the Wealth Management Business⁽¹⁰⁾. While analysing Latvia’s submissions in support of that amendment request, the Commission identified aid that had been granted by Latvia over and beyond the aid measures already approved by the Commission.

(9) Between [...] ^(*) and 4 March 2014, several information exchanges have taken place between Latvia and the Commission with regard to the additional aid measures. Latvia submitted information and documents on 30 October 2013, 31 January 2014 and 4 March 2014 (including a revised restructuring plan of Parex banka).

(1) Commission Decision NN 68/2008, OJ C 147, 27.6.2009, p. 1.

(2) Commission Decision NN 3/2009, OJ C 147, 27.6.2009, p. 2.

(3) Commission Decision N 189/2009, OJ C 176, 29.7.2009, p. 3.

(4) Commission Decision C 26/2009 (ex N 189/2009), OJ C 239, 6.10.2009, p. 11.

(5) In particular, performing loans to borrowers located in the Commonwealth of Independent States, the Lithuanian subsidiary, branches in Sweden and Germany and the wealth management business, with the latter including the Swiss subsidiary.

(6) The bad bank initially kept the name of Parex banka after the split that took place on 1 August 2010, but has been registered since May 2012 under the corporate name “AS Reverta”.

(7) Commission Decision C 26/2009, OJ L 163, 23.6.2011, p. 28.

(8) Commission Decision SA.34747, OJ C 273, 21.9.2013, p. 1.

(9) Meaning loans to borrowers located in the Commonwealth of Independent States.

(10) The Wealth Management Business consists of the private capital management sector of Citadele, asset management subsidiaries and AP Anlage & Privatbank AG, Switzerland.

(*) Confidential information.

(10) Since 11 November 2013, the Commission has also received monthly updates regarding Latvia's progress in selling Citadele, a process it began in October 2013.

(11) The Latvian authorities have informed the Commission that for reasons of urgency they exceptionally accept that this Decision is adopted in the English language.

2. DESCRIPTION

2.1. The undertaking concerned

(12) Parex banka was the second-largest bank in Latvia with total assets of LVL 3,4 billion (EUR 4,9 billion) as of 31 December 2008. It was partially nationalised in November 2008.

(13) In April 2009, the European Bank for Reconstruction and Development ("EBRD") acquired 25 % of the share capital of Parex banka plus one share. Following the split of Parex banka into a good bank and a bad bank in 2010 along with subsequent changes in the shareholding structure, the shareholders of Citadele are now Latvia (75 %) and the EBRD (25 %), while the shareholders of Reverta are Latvia (84,15 %), the EBRD (12,74 %) and others (3,11 %).

(14) A detailed description of Parex banka up to the time of the Parex Final Decision can be found in recitals 11 to 15 of that decision. Parex banka was authorised to receive a series of aid measures (including liquidity support, guarantees and recapitalisation and asset relief measures) which are specified in the Parex Final Decision. Those measures were approved by the Commission in the first, second and third rescue Decisions (the "Rescue Decisions") and the Parex Final Decision.

2.2. The aid measures approved for Citadele and Reverta

(15) The restructuring plan approved by the Commission with the Parex Final Decision provided that the rescue aid previously approved by the Commission was to be extended over the restructuring period and split between Citadele and Reverta. The Parex Final Decision also approved additional restructuring aid for Reverta and Citadele. It also laid down a utilisation mechanism for the aid which had been provisionally approved through the Rescue Decisions after Parex banka was split, in regard to:

- a) liquidity support in the form of State deposits for both Citadele and Reverta ⁽¹⁾;
- b) State guarantees on liabilities of Citadele and Reverta ⁽²⁾;
- c) a State recapitalisation for Reverta and Citadele ⁽³⁾; and
- d) an asset relief measure for Citadele ⁽⁴⁾.

2.3. The commitments given by Latvia in the Parex Final Decision and the Amendment Decision

(16) In order to enable the Commission to find the restructuring aid compatible with the internal market Latvia provided commitments to ensure full implementation of the restructuring plan and limit distortions of competition that result from the restructuring aid ("the commitments").

(17) The main commitments regarding Citadele are described in recitals 73 to 83 of the Parex Final Decision. They include: a commitment to divest the CIS loans; a commitment to divest the Wealth Management Business within fixed deadlines (one which applied to divestment by Citadele itself and another which applied to divestment under the control of a Divestment Trustee); the preservation of viability, marketability and competitiveness; a hold-separate obligation in relation to the Wealth Management Business; a commitment to sell Citadele within a fixed deadline; caps on new lending and deposits in the Baltic countries; caps on the deposits in the German and Swedish branches; no increase in the number of branches; remuneration in respect of the asset relief measure; an acquisition ban; and a ban on making new CIS loans.

(18) The main commitments regarding Reverta are described in recitals 84 to 87 of the Parex Final Decision. They include commitments that there would be no new activities; there would be a wind-down or divestment of activities; and a cap on the total amount of capital that would be provided by Latvia in whatever form.

(19) Recitals 88 to 93 of the Parex Final Decision describe the commitments jointly applying to Reverta and Citadele. They provide for: a dividend and coupon ban; a ban on any reference to State support in advertising; a separation between Citadele and Reverta; and the appointment of Monitoring and Divestiture Trustees.

⁽¹⁾ Recitals 55-57 of the Parex Final Decision.

⁽²⁾ Recitals 58-61 of the Parex Final Decision.

⁽³⁾ Recitals 62-68 of the Parex Final Decision.

⁽⁴⁾ Recitals 69-70 of the Parex Final Decision.

(20) As recalled in recital 16, the Commission subsequently amended three of the commitments applicable to Citadele under the Parex Final Decision. That approval was based on new commitments undertaken by Latvia and Citadele to compensate for any distortion of competition.

2.4. The additional measures implemented by Latvia for Parex banka, Citadele and Reverta

(21) Based on the report submitted on 29 August 2013 by the Monitoring Trustee⁽¹⁾ and based on documents and information submitted by Latvia since October 2013, it appears that Latvia has put into effect the following measures without prior notification to the Commission:

- (i) on 22 May 2009, Latvia granted to Parex banka a subordinated loan of LVL 50,27 million (qualifying as Tier 2 capital) with a maturity of seven years (i.e. until 21 May 2016). The duration of that subordinated loan exceeds the maximum five-year maturity set in first rescue Decision and confirmed in the Parex Final Decision;
- (ii) on 27 June 2013, Latvia granted Citadele an additional 18-month extension of the maturity for an amount of LVL 37 million of subordinated debt (out of the total of LVL 45 million held by Latvia at that time)⁽²⁾. Table 1 gives an overview of the subordinated debt maturity changes, as of 31 December 2013. Latvia did not notify the extension of the maturity of that subordinated debt to the Commission;

Table 1

Issuer	Principal (LVL million)	Maturity approved by the Parex Final Decision	Maturity date throughout the restructuring period	Extended Maturity (granted in 2013)
LPA ⁽³⁾	7,87	May 2014 (five years starting from 2009)	8.8.2016	—
LPA	37,34		21.5.2016	20.12.2017
[...]	[...]		[...]	[...]
Total	50,27			

- (iii) in addition, since 2011 Latvia has provided Reverta with liquidity support in excess of the maximum limit set and approved by the Commission in the Parex Final Decision, both for the base case and for the worst case scenario (presented in Table 2⁽⁴⁾). The actual amounts of liquidity support from which Reverta has benefited were communicated by the Latvian authorities through the revised restructuring plan submitted in January 2014 and are reflected in Table 3:

Table 2

Liquidity caps for Reverta as reflected in the Parex Final Decision

LVL million	1.8.10	31.12.10	31.12.11	31.12.12	31.12.13
Base case	458	446	419	349	315
Best case	458	446	419	356	322
Worst case	458	446	419	344	307

⁽¹⁾ The Monitoring Trustee was appointed through a Mandate signed by Reverta, Citadele and the Latvian authorities on 28 February 2011. The Monitoring Trustee has submitted bi-annual monitoring reports covering the preceding semester, starting with the one ending 31 December 2010.

⁽²⁾ Following the split of Parex banka, Citadele was established on 1 August 2010. The Parex Final Decision approved the transfer to Citadele of all of the subordinated loans previously granted to Parex banka. No Tier 2 capital was provided to Parex banka by Latvia at the time of the split or could have been provided by Latvia after the split.

On 3 September 2009 the EBRD agreed to refinance part of the subordinated loan previously granted by Latvia to Parex banka. As of 31 December 2009 the subordinated loans granted by Latvia to Parex banka amounted to LVL 37 million, while the subordinated loan granted by the EBRD amounted to LVL 13 million.

At the time of the split Latvia took over LVL 8 million out of the LVL 13 million subordinated loan held by the EBRD. As of 1 August 2010, the total amount of subordinated loans held by Latvia was LVL 45 million (with different maturities), while that held by the EBRD was LVL 5 million.

⁽³⁾ The Latvian Privatisation Agency, owned by Latvia.

⁽⁴⁾ That information is contained in Table 6 of the Parex Final Decision.

Table 3

Actual amounts of liquidity from which Reverta has benefited

Outstanding of liquidity support					
	1.8.10	31.12.10	31.12.11	31.12.12	31.12.13
LVL million	446,32	446,32	427,82	384,86	362,52

In light of those developments and findings, the Commission has asked Latvia to provide additional information and explanations.

(22) Latvia has confirmed through the submissions set out in recital 9 that those additional measures have already been put into effect.

2.5. The breach of the commitment to divest the Wealth Management Business of Citadele

(23) Latvia has failed to comply with its commitment to divest the Wealth Management Business of Citadele by 30 June 2013 without a Divestiture Trustee, or by 31 December 2013 with a Divestiture Trustee, which was recorded in the Parex Final Decision⁽¹⁾. Therefore that commitment to divest the Wealth Management Business by those deadlines has been breached.

3. POSITION OF THE LATVIAN AUTHORITIES**3.1. On the un-notified maturity extensions of the subordinated debt**

(24) In its submissions of information regarding the un-notified aid which are mentioned in recital 9, as well as in the revised restructuring plan, the Latvian authorities submit that the Commission had been informed of the possibility of the maturity extension of the subordinated debt on a number of occasions. In consequence, Latvia considers that the longer maturity of the subordinated debt does not entail un-notified State aid.

(25) More specifically, Latvia expresses the view that:

- (i) the Commission had been informed of the possibility of the maturity extension of the subordinated debt on a number of occasions, as it was expressly referred to in the restructuring plan and the reports of the Monitoring Trustee;
- (ii) according to the final version of the restructuring plan, it was not planned that the subordinated debt would be fully repaid by 2017. In addition, the restructuring plan assumed when determining the eligible capital for calculating capital adequacy that the maturity of the subordinated financing would be extended to avoid suffering from a 20 % amortisation rate starting from the fifth year and until maturity;
- (iii) in line with those provisions, the Parex Final Decision provided that the subordinated loans were expected to mature in the period 2015-18, thus envisaging a prospective extension of the subordinated debt⁽²⁾;

(26) Moreover, Latvia has argued that the payment by Citadele of interest rates in excess of market conditions allays any State aid concerns that could exist.

(27) Finally, Latvia notes that discussions [...] are currently being held [...].

3.2. Regarding the un-notified liquidity support granted to Reverta

(28) Latvia explained that it provided Reverta with liquidity in excess of the support limits in the Parex Final Decision because the deposits from the State were not transformed into capital support by capitalising the principal of State treasury deposits to the extent that had been envisaged in that Decision. That transformation did not occur because after Reverta's banking licence had been revoked the relevant Latvian legislation no longer required statutory capital to be maintained. The Parex Final Decision had mentioned capitalising LVL [40-110] million of principal in the base case, whereas in fact only LVL 12,4 million of principal was capitalised.

(29) Latvia argues that capitalising less principal benefitted the State because:

- (iv) Latvia receives interest on liquidity aid but has no income from capital aid;
- (v) Latvia remains a senior secured creditor rather than junior equity holder, which ensures higher recoverability of funds in case of insolvency or liquidation, given that the State Treasury will have priority towards proceeds collectable within the insolvency process;

⁽¹⁾ See recital 73 of the Parex Final Decision.

⁽²⁾ In that respect, Latvia points to recital 148 of the Parex Final Decision.

- (vi) the capital invested as Tier 1 will not be recovered by the State⁽¹⁾; and
- (vii) there is more burden-sharing by legacy minority stakeholders as a result of interest payments by Reverta to the State.

3.3. Regarding the breach of the commitment for Wealth Management Business divestment

(30) Latvia states that the return of Citadele as a stand-alone entity to the private sector would have been put at risk if Citadele had divested the Wealth Management Business by 30 June 2013 as foreseen in the restructuring plan of 2010 or, in any event before Latvia had divested its stake in Citadele. Latvia claims that Citadele without the Wealth Management Business has no viable business model.

(31) The Latvia has therefore requested the Commission to amend the Parex Final Decision in order to allow Citadele to retain the Wealth Management Business until after the entire bank passes to the private sector.

(32) Such a request was first made in August 2012 in discussions between Latvia and the Commission before the Amendment Decision was taken. During those discussions the Latvian authorities ultimately decided not to request an extended deadline for divesting the Wealth Management Business.

4. ASSESSMENT

(33) Pursuant to Article 13(1) in conjunction with Article 4(4) of Council Regulation (EC) No 659/1999 of 22 March 1999 laying down detailed rules for the application of Article 108 of the Treaty on the Functioning of the European Union⁽²⁾ the Commission may open a formal investigation procedure if it finds that doubts are raised as to the compatibility with the internal market of an unlawful aid measure⁽³⁾.

4.1. Existence of unlawful aid

(34) Article 107(1) of the Treaty provides that, save as otherwise provided in the Treaty, any aid granted by a Member State or through State resources in any form whatsoever which distorts or threatens to distort competition by favouring certain undertakings or the production of certain goods is in so far as it affects trade between Member States, be incompatible with the internal market.

(35) As described in recital 21, Parex banka and subsequently Citadele and Reverta have obtained measures from Latvia in addition to the aid measures examined in the Rescue Decisions and the Parex Final Decision.

(36) **With regard to the subordinated debt**, the fact that such a measure contains State aid was established in the first rescue Decision, when the Commission approved the issuance of subordinated debt with five years maturity as a compatible aid measure. The Commission decided at that time that a market economy investor would not have granted subordinated debt with a five-year maturity⁽⁴⁾.

(37) The measure which was in fact granted by Latvia in favour of Parex banka was identical with the measure approved by the Commission except for the fact that it had a longer maturity. As such, the measure which was in fact granted would also be State aid unless the longer maturity eliminated any advantage to Parex banka. However, subordinated debt with a seven-year maturity would give the borrower a greater advantage since the risk perceived by an investor for any given investment increases as the maturity of the investment is extended. When the subordinated debt with a seven-year maturity was granted, it would have been even less likely for a market economy investor to grant the subordinated debt under those extended terms than it would for it to have done so for five years. For that reason, the longer maturity of the subordinated debt represented an additional advantage for Parex banka compared to the form of the subordinated debt that was approved in the Rescue Decisions and the Parex Final Decision.

(38) The maturity of the subordinated debt was later further extended by an additional 18 months. As the risk perceived by an investor for any given investment increases as the maturity of the investment is extended, a market economy investor would not have granted the subordinated debt under those extended terms in the absence of any countervailing payment fully offsetting the investor's increased risk. For that reason, the longer maturity of the subordinated debt represents an additional advantage for Citadele compared to the form of the subordinated debt that was approved in the Rescue Decisions and the Parex Final Decision.

(39) Latvia justifies granting subordinated loans with a longer maturity than approved by claiming that the Commission had been informed of a possible maturity extension through the restructuring plan and submissions of the Monitoring Trustee.

⁽¹⁾ Recital 49 of the Parex Final Decision.

⁽²⁾ OJ L 83, 27.3.1999, p. 1.

⁽³⁾ Under Article 1 of Regulation (EC) No 659/1999, unlawful aid means new aid put into effect in contravention of Article 108(3) of the Treaty — i.e. without notification to the Commission of aid measures before they are put into effect.

⁽⁴⁾ Recital 40 of the first rescue Decision.

(40) The Commission does not accept that argument. The possible need to extend the maturity of the subordinated loan was only incidentally mentioned, for information, by the Monitoring Trustee in previous monitoring reports (e.g. that of 30 June 2012) as an option under consideration by Latvian authorities. A mention of the possibility that additional aid may be granted by a Member State does not constitute or substitute for a formal notification of aid measures, within the meaning of Article 108(3) of the Treaty.

(41) Latvia also contends that the recital 148 of the Parex Final Decision explicitly provided that the subordinated loans were expected to mature in the period 2015-18, thus envisaging a prospective extension of the subordinated debt.

(42) The Commission does not share that interpretation. Recital 148 of the Parex Final Decision refers to the subordinated loans by legacy shareholders in Parex, and not to the subordinated loans granted by Latvia.

(43) **With regard to the liquidity support granted to Reverta**, it was initially approved as part of the compatible State aid measures approved in the first rescue Decision, in the form of State deposits. At that time, the Commission noted that Parex banka lacked liquid collateral and that Latvia had deposited the funds, taking into account the bank's liquidity needs, when no market investor was willing to provide liquidity in view of the fragile situation of Parex banka ⁽¹⁾.

Following the Parex Final Decision (and the split in a good and a bad bank) the liquidity aid was subsequently transferred to Citadele and Reverta. The former has already repaid in full its share of the liquidity support, whereas the latter had to limit the amounts of liquidity support it received, as set out in recital 21(iii). However, the amount of liquidity support actually granted to Reverta exceeds even the worst case scenario level approved within the Parex Final Decision. That additional liquidity support provides a supplementary advantage for Reverta compared to the aid approved by the Rescue Decisions and Parex Final Decision. None of the other features of the liquidity support apart from its quantity have been altered and so the Commission concludes that the measure constitutes State aid.

(44) None of those three additional measures (the seven-year subordinated loan; the 18-month extension; and the additional liquidity support) had been notified to the Commission. Latvia has therefore not complied with the standstill obligation under Article 108 of the Treaty.

(45) Based on the facts that:

- both the longer initial maturity and the extended maturity of the subordinated debt and the increased liquidity support clearly represent additional advantages compared to the approved aid measures, and therefore are additional aid (as all of the other criteria under Article 107(1) of the Treaty are still in place), and
- the absence of any notification to the Commission for those additional aid measures,

the Commission therefore considers that the measures described in recital 21 represent unlawful aid.

4.2. Compatibility of the aid

4.2.1. *The subordinated loans with extended maturity*

(46) In line with the 2008 Banking Communication ⁽²⁾ which was in force when the subordinated loan was initially granted and when it was subsequently extended, in order for aid to be compatible, it had to comply with several conditions:

- appropriateness (to be well targeted to its objective, e.g. to remedy a serious disturbance in the economy, and take the most appropriate form for that purpose to remedy the disturbance),
- necessity (to be necessary to achieve the objective, and remain at the minimum necessary to do that),
- proportionality (the positive effects of the aid must be properly balanced against the distortions of competition, in order for the distortions to be limited to the minimum necessary to reach the measures' objectives).

(47) The objective of granting a subordinated loan qualifying as Tier 2 capital to Parex banka was to enable it to continue to satisfy the capital adequacy ratio and to ensure that it is sufficiently capitalised so as to better withstand potential losses, in order to avoid a serious disturbance in the Latvian economy.

⁽¹⁾ Recital 41 of the first rescue Decision.

⁽²⁾ Communication on the application of State aid rules to measures taken in relation to financial institutions in the context of the current global financial crisis OJ C 270, 25.10.2008.

(48) In the first rescue Decision, the Commission noted that the subordinated debt for Parex banka was limited to the minimum necessary in scope and time. Among other elements, the limitation to the minimum necessary was based on the commitment of the Latvian authorities to grant subordinated debt with a maximum maturity of five years. In that regard, the Commission noted in that decision that the minimum maturity for the subordinated debt to qualify as Tier 2 capital under Latvian legislation was five years. The aid measure was therefore qualified as compatible.

(49) The second and third rescue Decisions, the Parex Final Decision and the Amendment Decision did not alter the assessment of the first rescue Decision in that respect, concerning the limitation to the minimum necessary.

(50) The Commission notes that Latvia has not brought forward arguments to demonstrate the compatibility of the aid stemming from the extended maturity of the subordinated loans.

(51) Therefore, based on the information available to Commission at this time, the un-notified aid measure concerning the subordinated debt issued with a maturity of seven years instead of five years as initially approved cannot be qualified as compatible, considering that: a) the existing assessment is that a five-year maturity of the subordinated debt was what ensured limitation to the minimum necessary and b) no new arguments have been presented for justification of compatibility.

(52) Equally, based on the information available to Commission at this time, the un-notified aid measure concerning the additional prolongation of the subordinated debt maturity by 18 months cannot be qualified as compatible, considering that: a) the existing assessment is that a five-year maturity of the subordinated debt was what ensures limitation to the minimum necessary and b) no new arguments have been presented for justification of compatibility.

(53) The Commission invites Latvia and any interested parties to present it with additional elements relevant to whether the seven-year duration of the subordinated loan and its subsequent extension by 18 months constitutes aid which was limited to the minimum necessary.

4.2.2. *The liquidity support measure*

(54) The assessment of the restructuring plan in the Parex Final Decision was based on assumptions presented at that time regarding the expected inflows of liquidity into Reverta which would allow it to start repaying the liquidity support granted in the form of State deposits, up to a certain level⁽¹⁾.

(55) The amounts expected to remain unpaid, as described in the Parex Final Decision, ranged from LVL [...] million (the base case scenario) to LVL [...] million (the worst case scenario). As explained in recital 21, the actual amounts from which Reverta has benefited have constantly exceeded those laid out in the Parex Final Decision.

(56) The Commission notes that Latvia has not brought forward arguments to demonstrate the compatibility of the aid stemming from the additional liquidity support.

(57) In view of this, and considering also the fact that the revised restructuring plan presented by Latvia includes numerous other adjustments compared to the plan approved through the Parex Final Decision, the Commission is not in the position at this time to qualify the additional liquidity support as compatible with the internal market. A more in-depth assessment of the impact the revised levels of liquidity support will have to be carried out, taking into account the revised restructuring plan in its entirety.

4.3. **The breach of the commitment to divest the Wealth Management Business**

(58) Pursuant to Article 16 of Regulation (EC) No 659/1999 the Commission may open a formal investigation procedure if aid is misused, i.e. if the beneficiary used aid in contravention of a decision taken pursuant to Article 7(3) of that Regulation.

(59) In the Parex Final Decision⁽²⁾ Latvia committed that Citadele would divest the Wealth Management Business by certain deadlines.

(60) Latvia confirmed that the Wealth Management Business has not been divested within the agreed deadlines. This constitutes a breach of the terms of the Parex Final Decision and hence a misuse of the aid granted. The Commission invites Latvia and interested parties to comment on that conclusion and to present any elements which would allow the Commission to consider whether aid obtained by Citadele could be considered compatible with the internal market if the Wealth Management Business were not to be divested separately from Citadele.

⁽¹⁾ Recital 55 of the Parex Final Decision.

⁽²⁾ See recital 73 of the Parex Final Decision.

5. CONCLUSION

The Commission concludes, in regard to the unlawful aid described in recital 21, that doubts are raised as to the compatibility with the internal market based on the information available at this time. The Commission therefore has decided to open a formal investigation procedure pursuant to Articles 13(1) and 4(4) of Regulation (EC) No 659/1999.

Moreover, the Commission concludes that the breach of commitment described in recital 23 constitutes misuse of aid. The Commission therefore has decided to open a formal investigation procedure also for misuse of aid pursuant to Article 16 of Regulation (EC) No 659/1999.

In the light of the foregoing considerations, the Commission, acting under the procedure laid down in Article 108(2) of the Treaty on the Functioning of the European Union, requests Latvia to submit its comments and to provide all such information as may help to assess the measures (in particular the compatibility of the un-notified aid), within ten working days of the date of receipt of this letter. It requests your authorities to forward a copy of this letter to the potential recipient of the aid immediately.

The Commission would draw your attention to Article 14 of Regulation (EC) No 659/1999, which provides that all unlawful aid may be recovered from the recipient.

The Commission warns Latvia that it will inform interested parties by publishing this letter and a meaningful summary of it in the *Official Journal of the European Union*. It will also inform interested parties in the EFTA countries which are signatories to the EEA Agreement, by publication of a notice in the EEA Supplement to the *Official Journal of the European Union* and will inform the EFTA Surveillance Authority by sending a copy of this letter. All such interested parties will be invited to submit their comments within ten working days of the date of such publication.'

ISSN 1977-0952 (elektroniskais izdevums)
ISSN 1725-5201 (papīra izdevums)

Eiropas Savienības Publikāciju birojs
2985 Luksemburga
LUKSEMBURGA

LV